

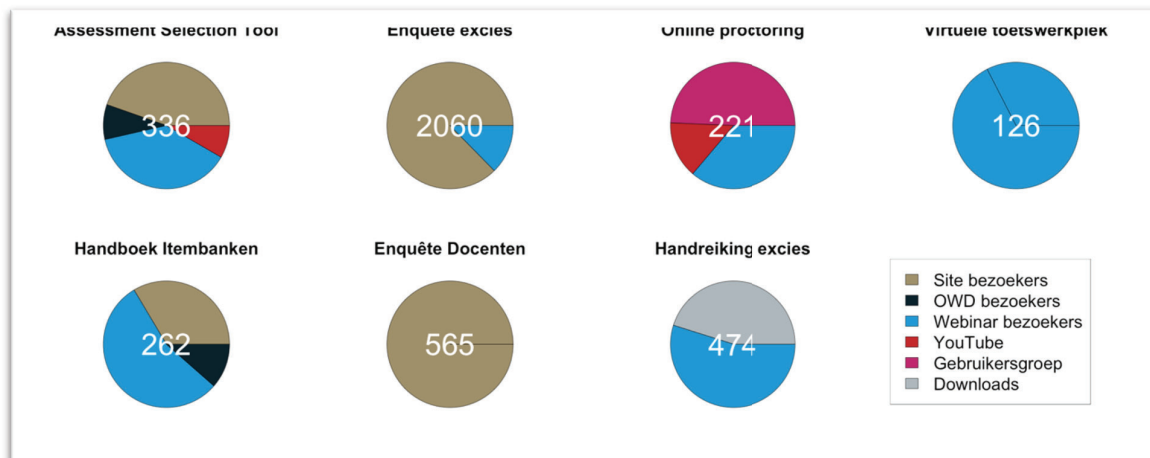
Herzien Plan van aanpak 2022

Werkgroep Toetsen op afstand

Marjoleine Dobbelaer, Sharon Klinkenberg, Annette Peet

1. Korte reflectie 2021

Belangstelling voor activiteiten & tools werkgroep Toetsen op afstand

Bij de start van de werkgroep was er een heel duidelijk pijnpunt bij het toetsen op afstand in het hoger onderwijs, namelijk het gebruik van online proctoring. De werkgroep heeft daarom ook direct in 2021 de volgende acties ondernomen op dit onderwerp:

- het bijdragen aan kennisdeling over dit onderwerp (o.a. bijdrage aan het [NRO symposium hoger onderwijs: nieuwe richtingen na de pandemie](#));
- het opstarten van een [gebruikersgroep online proctoring](#) samen met SURF inkoop (met op dit moment 106 leden van 24 instellingen)
- opstellen van een programma van eisen in 4 sessies met 25 experts
- bespreken van een waardenwijzer voor online proctoring met Iso en LSVb

Welke problemen er nog meer speelden bij toetsen op afstand bij [docenten](#) en [examencommissies](#) hebben we in kaart gebracht door twee landelijke vragenlijsten aan deze doelgroepen (response op beide vragenlijsten ruim 200 respondenten). Voor de resultaten bleek veel interesse en deze zijn (naast open source op de website) ook gepubliceerd in twee vaktijdschrijften¹². Naar aanleiding van de resultaten zijn er verschillende acties uitgezet:

- Ontwikkeling van een [handreiking voor examencommissies met het onderscheid tussen fraude en onregelmatigheid](#). Deze handreiking werd veel gedownload en een webinar hierover drukbezocht.

¹ Van Deemter, R. & Klinkenberg, S. (2021). Toetsing op afstand. Uitkomsten van een landelijke enquête onder examencommissies in hbo en wo. *Examens*, 18 (3).

² Van der Linden, J.B. & Dobbelaer, M.J. (2021). Toetsen tijdens COVID-19. Een verkenning naar vraagstukken bij HO docenten rondom toetsen op afstand. *Onderzoek van Onderwijs*, 50 (2).

- Ontwikkeling van een handreiking over de borging van toetskwaliteit. Deze handreiking is nog in ontwikkeling.
- Ontwikkeling van een [tool voor docenten om hen te helpen bij het kiezen van een toetsvorm](#) die zij kunnen inzetten bij toetsen op afstand/digitaal toetsen. Deze tool is gepubliceerd tijdens een druk bezocht webinar.
- Updaten en opnieuw publiceren van het [Handboek in vijf stappen](#) naar een itembank, samen met de SIG digitaal toetsen. Steeds meer docenten gaan digitaal toetsen en een itembank kan hen daarbij helpen. Het handboek is gepresenteerd in een druk bezocht webinar.

Door de coronasituatie is in veel instellingen opnieuw aandacht ontstaan voor de rol en functie van toetsen. Daarom zijn we samen met SURF een visietraject gestart om toekomstperspectieven in beeld te brengen. De resultaten hiervan worden in maart verwacht.

2. Ambities 2022

Verbreding van de scope

Nu de coronamaatregelen minder effect hebben op het toetsproces in het hogeronderwijs, is de noodzaak tot het toetsen op afstand minder en vormen zich de contouren van een toekomst waarin toetsen een integraal onderdeel van het leerproces gaat worden. Om de herkenbaarheid te behouden zal de werkgroep toetsen het afstandscomponent tussen haken handhaven, maar zullen we de scope van de werkgroep verbreden om beter aan te sluiten bij de vraagstukken die er binnen het hogeronderwijs spelen.

De werkgroep richtte zich in eerste instantie op 'toetsen op afstand', d.w.z. alle toetsen die in de thuissituatie van studenten plaatsvinden waar enige vorm van toezicht vereist is. De werkgroep richtte zich van meet af aan op het verzamelen van kennis rondom dit thema vanuit verschillende (bestaande) netwerken en gremia. Inmiddels richt de werkgroep zich op vraagstukken die mede ten gevolge van de COVID-situatie meer urgent zijn geworden, namelijk:

- Het omzetten van bestaande toetsen voor het toetsen op afstand tijdens coronamaatregelen heeft gezorgd voor evaluatie en herijking van het toetsprogramma met o.a. meer aandacht voor alternatieve toetsvormen en formatief evalueren. Meer aandacht alternatieve voor bestaande toetsvormen: aandacht voor toetsprogramma's, herijking daarvan met o.a. meer aandacht voor formatieve evaluatie en assessment, portfolio's en opdrachten.
- De organisatie en inzet van digitaal toetsen heeft een vlucht genomen en op dit terrein is een wereld te winnen, door gezamenlijk op te trekken. Met de toename van digitaal toetsen is de verwachting dat bij de terugkeer naar de campus de capaciteit van de digitale-toetszalen ontoereikend zal zijn.
- De noodzaak om een visie op toetsen (op afstand) te ontwikkelen en zo te kunnen voorsorteren op de toekomst.

Aansluiting op leidende principes Transitieagenda

De activiteiten van de werkgroep Toetsen op afstand in 2022 zijn ondersteunend aan de volgende leidende principes uit de transitieagenda:

- Leren gebeurt zowel fysiek, online als blended,
- Gemeenschappelijke infrastructuur
- Docenten werken samen vanuit teams in verschillende rollen

Leren gebeurt zowel fysiek, online als blended

Mede door corona, maar ook door veranderingen in het onderwijs neemt de vraag naar verschillende toetsvormen toe. Er is veel behoefte aan kennis over en ondersteuning van docenten bij het ontwikkelen en uitvoeren van toetsvormen van hoge kwaliteit en ook over de organisatie en (technische) uitvoering van digitaal toetsen.

We richten ons het komende jaar op verschillende toetskundige vraagstukken, namelijk het herinrichten van toetsprogramma's, het kiezen voor de juiste toetsvorm in de juiste context en het verhogen van de kwaliteit van (digitaal) toetsen.

Daarnaast werken we ook aan vraagstukken rond de organisatie en (technische) uitvoering van digitaal toetsen. Samen met instellingen en SURF werken we kennisdeling over en gezamenlijk optrekken rond toetssoftware, waaronder online proctoring. We zetten onze gesprekken voort met studenten en onderwijskoepels over de waarden omtrent de inzet van online proctoring.

Docenten werken samen vanuit teams in verschillende rollen

Net als in het afgelopen jaar faciliteren en versterken we bestaande netwerken gericht op samenwerking en delen van kennis rondom digitaal toetsen. We geven inzicht in bestaande netwerken en promoten belangrijke activiteiten van o.a. SIG Digitaal toetsen en het netwerk Toetsbekwaamheid. We delen een kalender van activiteiten.

Overkoepelende vraagstukken

Naast bovenstaande activiteiten, die aansluiten op een aantal leidende principes van de transitieagenda werken we aan een aantal overkoepelende vraagstukken:

- Vergroten mogelijkheden flexibel en authentiek toetsen, dit doen we samen met SURF cumulus.
- Inzicht verkrijgen in de belangrijkste (instellingsoverstijgende) vraagstukken rondom (digitaal) op de langere termijn. Samen met SURF werken we aan het traject 'toekomstperspectieven op digitaal toetsen' met als doel de langere termijn vraagstukken voor digitaal toetsen bij SURF te agenderen.

Doelen en inspanningen 2022

Doel	Inspanning	Resultaat
Leren gebeurt zowel fysiek, online als blended		
Docenten beschikken over kennis om programmatisch toetsen in te zetten in hun curricula	We willen de uitgangspunten van programmatisch toetsen combineren met digitaal toetsen. Hiervoor ontwikkelen we een leermodule (OER) gericht op het aanleren van praktische vaardigheden om het programmatisch toetsen in het curriculum te integreren.	Een open source leermodule programmatisch toetsen voor docenten
Kennis over het verhogen van toetskwaliteit is laagdrempelig beschikbaar	We ontwikkelen een online applicatie op basis van toetsweb om toetskwaliteit te analyseren, verbeteren en borgen. Deze applicatie is gebaseerd op de 'kaartspel'-methode van toetsweb	Online applicatie om toetskwaliteit te analyseren, verbeteren en borgen
Inzicht in toetsbekwaamheid docenten vergroten	Een nuttige, maar verouderde tool om docenten te ondersteunen bij het verhogen van hun toetsbekwaamheid gaan we actualiseren, ism experts uit het netwerk toetsbekwaamheid. We brengen deze tool ook onder bij de website toetsbekwaamheid.nl (onderdeel VH)	Tool voor docenten: Bewustentekwaamtoetsen.nl als onderdeel van toetsbekwaamheid.nl
Kennis over het inzetten van welke toetsvorm, wanneer en hoe is laagdrempelig beschikbaar	De vorig jaar opgeleverde assessment-selection-tool doorontwikkelen om generiek inzetbaar te maken (ipv gericht op 'toetsen op afstand'). De inhoud wordt aangevuld met on campus oplossingen.	Assessment-selection-tool, uitgebreid met on campus toetsvormen
Instellingen versterken elkaar en worden ondersteund door SURF bij het inkopen van software voor digitaal toetsen	Samen met SURF en de instellingen werken we aan programma's van eisen/requirements voor de inkoop van toetssoftware in 3 categorieën: online proctoring, toetssoftware en safe exam browsers.	Dynamisch aankoop systeem (DAS) summatief toetsen
Online proctoring bespreekbaar maken met studenten	Gesprekken initiëren en ondersteunen tussen ISO, LSVB en koepels	Een gedeeld manifest voor online proctoring

Doel	Inspanning	Resultaat
Docenten werken samen vanuit teams in verschillende rollen		
We versterken samenwerking via bestaande netwerken	We geven inzicht in bestaande netwerken en promoten belangrijke activiteiten van o.a. SIG Digitaal toetsen en het netwerk Toetsbekwaamheid. We brengen docenten en andere betrokkenen bij het toetsproces bij elkaar en stimuleren kennisdeling. Dit doen we o.a. door het organiseren van een tweedaags seminar.	Gezamenlijke kalender van activiteiten en organisatie van de Toetstweedaagse
Overkoepelende activiteiten		
Vergroten mogelijkheden flexibel en authentiek toetsen	Samen met SURF cumulus uitwerken mogelijkheden voor Virtuele toetswerkplek	Marktverkenning
Inzicht in de belangrijkste (instellingsoverstijgende) vraagstukken rondom (digitaal) voor 2027	Samen met SURF werken we aan het traject 'toekomstperspectieven op digitaal toetsen'	Digitaal toetsen opgenomen in roadmap 'online onderwijs en toetsomgeving' van SURF

Waar staan we eind 2022?

Eind 2022 hebben we de bestaande communities rond digitaal toetsen, proctoring, toetsbekwaamheid meer verbonden. Hebben we onze tools (OER) opgeleverd in het publieke domein, open source en kosteloos bestendig. Hebben instellingen en SURF de juiste advies rapporten om intezetten op de toekomst van digitaal toetsen. En hebben we verouderde instrumenten vernieuwd en bestendig binnen de bestaande netwerken. Daarnaast hebben we instellingsoverstijgende vraagstukken geagendeerd via de roadmap van SURF.

3. Disseminatie en borging

Netwerken

De werkgroep toetsen op afstand werkt intensief samen met bestaande netwerken: SIG Digitaal toetsen en het netwerk toetsbekwaamheid. Ook houden we zo veel mogelijk contact met andere [bestaande netwerken en platforms](#). De kennis en tools die de werkgroep ontwikkelt delen we via deze netwerken en waar mogelijk borgen we dat de kennis een plek krijgt in kennisplatforms gekoppeld aan deze netwerken.

Webinars, artikelen en presentaties

We werken intensief samen met de Vraagbaak (webinars en artikelen) en verzorgen presentaties op EPIC, OWD en waar mogelijk andere gelegenheden.

Toetstweedaagse

Door de sterke binding van de werkgroep met de SIG Digitaal toetsen en het netwerk toetsbekwaamheid beschikt de werkgroep over een flinke achterband van geïnteresseerden in toetsen, variërend van experts die meer gericht zijn op de onderwijs- en toetskundige kant tot experts die meer gericht zijn op de technische en organisatorische kant van het toetsproces. Voor deze doelgroepen organiseren we een toetstweedaagse, waarin al deze verschillende aspecten aan bod komen en de verschillende producten van de werkgroep een plek krijgen. De SIG Digitaal toetsen heeft ervaring met het organiseren hiervan, drie maal eerder is in de periode 2015-2018 een toetstweedaagse georganiseerd. Deze kon altijd rekenen op een hoge opkomst en belangstelling.

Website SURF

De website van SURF kent een onderdeel over digitaal toetsen. De belangrijkste producten en kennis worden ook via deze website ontsloten.

Roadmap SURF

Het is onze ambitie om vraagstukken rond digitalisering die bij uitstek instellingsoverstijgend zijn te borgen in de Roadmap voor Onderwijs- en toetsomgeving van SURF. Deze roadmap wordt in 2022 ontwikkeld. Het traject rondom toekomstperspectieven voor digitaal toetsen biedt input voor deze roadmap.